

Oletko huolehtinut asioitasi?

Vaikka sinulla ei olisi ikää vielä mittarissa paljon, etkä tuntisi itseäsi sairaaksi, on hyvä huolehtia omista ja puolisonkin asioita. Varatuomari ja asianajaja **Matti Norri kirjoittaa asianhoitovaltakirjasta ja testamentista. Kumpaan liittyy käytännönläheinen malli. Matti Norri on luennoinut Helsingin yliopistossa ja Kauppar korkeakoulussa käytännön lainoppia ja kirjoittanut käsikirjoja mm. perinnöstä ja testamentista. Hän on julkaissut vastikään Perintö ja Testamentti -kirjasta uuden ajantasaista tietoa sisältävän laitoksen.**

Kannattaa varautua tulevaisuuteen laatimalla ajoissa seuraavat asiakirjat:

ASIAINHOITOTALKIRJA

Seuraavalla asiainhoitotalkirjalla on kaksi tarkoitusta.

Eliniän piteneminen on pannut ajattelemaan, että asioista on syytä pitää huoli. Se on tarpeen juoksevien asioiden hoidossa, jos puoliso menettää toimintakykynsä. Se on tarpeen myös äkillisen sairauden tai poissaolon aikana, kun asia vaatii nopeita toimenpiteitä. Ellei asiasta ole itse huolehdittu, oikeustoimikelvoton joutuu yhteiskunnan edunvalvontajärjestelmään,

jota ennen kutsuttiin holhoukseksi. Siinä on byrokratia, virkamiehet vaihtuvat ja vuosittaiset palkkiot ovat korkeat, vaikka omaisuutena olisi ainoastaan asunto tai osakesalkku, jota pankki hoitaa. Taksa on sama, vaikka työtä on vähän tai ei lainkaan.

Asianajotoimessa kohtaa esimerkiksi seuraavanlaisen tapauksen: Vanha äiti oli terminaali- eli saattohoitovaiheessa. Tytär vaati tehostettuja hoitoja. Niitä sitten annettiin. Äiti jäi eloon kahdeksi kuukaudeksi, eikä tullut enää tajuihinsa. Hänen vääristyneitä kasvojaan oli traagista katsoa. Tällaisessa tapauksessa omaisten ahdistus johtaa potilaalle tuskalliseen elvytykseen, vaikka toivoa ei enää ole. Tunne voittaa järjen.

Tähän on alettu varautua laatimalla

VALTAKIRJA

Täten valtuutamme toisemme (ja tyttäreemme () , kummankin erikseen,) tai määräämämme kaikissa Suomen tuomioistuimissa ja virastoissa sekä tarpeen osoittamissa tilaisuuksissa edustamaan meitä ja valvomaan oikeuttamme

- kaikissa talouttamme ja omaisuuttamme koskevissa asioissa
- sekä henkilöämme, kuten sairastuttua hoitoa koskevissa asioissa.

Valtuutettu ei kuitenkaan saa antaa suostumusta keinotekoisesti elintoimintoja ylläpitävien hoitomuotojen käyttämiseen, ellei ole selkeitä perusteita uskoa, että tila korjautuu.

Valtuutettu on oikeutettu nostamaan, vastaanottamaan ja kuittaamaan meille kuuluvat ja maksettavat rahamäärät ja arvopaperit ja lähetykset, suorittamaan maksuja pankkitileiltämme sekä tekemään sovinnon.

Helsingissä . maaliskuuta 2018.

MN
(010244-708C)

NN
(111239-77V)

Todistavat:

(090657-745T)

(230959-555R)

hoitotahto tai laittamalla ehto valtakirjaan, jolla itse määrätään asiasta. Paras tapa on **yleisvaltakirja**. Se on koeteltu ja hyväksi havaittu.

On huolehdittava, että valtakirjassa oleva hoitotahto on lähiomaisten ja hoitavan lääkärin tiedossa.

Valtakirja pysyy voimassa valtuuttajan tultua kykenemättömäksi hoitamaan asioitaan ja vielä hänen menetettyä oikeustoimikelpoisuutensa.

Vuonna 2007 säädettiin laki **edunvalvontavaltuutuksesta**. Siinä tarvitaan viranomaisten myötävaikutus, joka aiheuttaa viivästystä ja kuluja. Puolison menetettyä oikeustoimikelpoisuutensa on hankittava lääkärintodistus ja sitten se on vahvistettava maistraatissa, missä esim. Uudellamaalla menee 3–6 kuukautta ja valtakirja tulee vasta sitten voimaan. Sinä aikana kenelläkään ei ole oikeutta hoitaa asioita. Edunvalvontavaltakirja on käytännössä osoittautunut hankalaksi käyttää. Perinteinen yleisvaltakirja kelpaa paremmin 'joka lähtöön'.

TESTAMENTTI

Puolisoiden keskinäisen hallintatestamentin tarkoitus on turvata leskeksi jäävän asema. Seuraavaan malliin on otettu lesken toimintavallan turvaavat määräykset. Sen toinen idea on lykätä perinnönjako tapahtumaan molempien jälkeen. Se on leskelle perintöverotuksessa verovapaa ja lisäksi hallinto-oikeuden pääomitettu arvo vähennetään perillisten verotettavasta osuudesta. Siltä osalta vero jää kokonaan pois. Sillä saa siis alennuksen perintöveroon.

Viime vuosina on oikeuskäytäntö hieman täsmentynyt. Seuraavaa mallia voi harkita:

TESTAMENTTI

1. Toisen meistä kuoltua jälkeen elävä saa hallinto-oikeudella kaiken pesämme omaisuuden, olkoonpa se minkä nimistä tai laatuista tahansa, ilman tilintekovelvollisuutta perillisillemme.

Hallinto-oikeutensa nojalla leski on oikeutettu, vaihtakseen asuntoa, myymään asuntonamme käytetyn kiinteistön tai asunto-osakkeet, ostaakseen saatavilla varoilla uuden asunnon.

Jos myydystä asunnosta saatu hinta ylittää ostettavasta asunnosta maksettavan hinnan, erotus jää leskelle hallinto-oikeuksin. Jos leski haluaa muuttaa hoiva-asuntoon tai muuhun vastaan ei-omistus-asuntoon, hän on silloinkin oikeutettu myymään asuntonamme käytetyn kiinteistön tai asunto-osakkeet ja käyttämään saatuja varoja asumisensa järjestämiseen, joihin varoihin hänellä tuolloinkin on vastaava hallinto-oikeus.

Leski on myös oikeutettu myymään arvopapereita ja muuta sijoitettua omaisuutta sijoittaakseen varat toisin. Siltä osin kuin mydyt arvopaperit tai muu sijoitettu omaisuus on hallinto-oikeusmääräyksen alaista, sanottua määräystä noudatetaan toisin sijoitettuihin varoihin. Sellaisen yhteisen omaisuuden, josta leski omistaa itse puolet, hän on oikeutettu panttaamaan ja kiinnittämään.

Leski ei ole oikeutettu lahjoittamaan tai vastikkeettomasti luovuttamaan pois tällä testamentilla saatua omaisuutta, eikä siitä määräämään myöskään uudella testamentilla.

2. Kesähuvilamme eli Lomaranta niminen tila R:No 7:16 Inkoon kunnan Wahrsin kylässä menee tyttarellemme () mikäli hän sen tahtoo. Siihen kuuluu itse kiinteistö rakennuksineen ja rakennelmineen sekä siellä olevat, sen käyttöä varten hankitut irtaimet esineet, kuten huonekalut, taloustavarat, liinavaatteet ja työkalut.

3. Toivomuksemme on, että lakiosaa ei ensiksi kuolleen jälkeen vaadita. Jos joku rintaperillisistämme kuitenkin vaatii ja saa lakiosansa, on se, mitä hän näin on saanut, vähennettävä hänen perintöosuudestaan lesken jälkeen tukkuhintaindeksillä siten korjattuna, että perusluku käytetään ensiksi kuolleen kuolinkuukauden indeksilukua ja vertailulukuna lesken kuolinkuukauden indeksilukua (tai tehokkaampi lauseke, jos halutaan, jos on tarpeen varmistaa, että testamentissa ilmaistu tahto toteutuu: supistetaan hänen oikeuttaan saada perintöä lesken jälkeen siten, että hän silloinkin saa vain lakiosan).

4. Jos leski tahtoo suorittaa lakiosan rahana, maksun on tapahduttava kolmen kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun ensiksi kuolleen jälkeen toimitettu perintöverotus on saanut lainvoiman.

5. Lastemme aviopuolisot eivät saa avio-oikeutta meiltä saatuun omaisuuteen.

Helsingissä . päivänä kuuta 2018

MN
(010244-808C)

NN
(111239-499V)

Tämän testamentin tekijät, MN ja NN, joiden henkilöllisyyden tunneimme, ovat tehneet testamentin riittävällä ymmärryksellä ja omasta vapaasta tahdostaan. MN ja NN ovat, selitettyään meille, että testamentti sisältää heidän viimeisen tahtonsa, meidän ollessamme yhtä aikaa läsnä, omakätisesti allekirjoittaneet sen.

Helsingissä . päivänä kuuta 2018

(112233-876Y)

(221134-324V)

VERON LYKKÄÄMINEN JA LESKEN ASEMAN TURVAAMINEN AVIOEHDOLLA

Lakiin on nähtävästi epähuomiossa tullut seuraava mahdollisuus ja seuraava avioehtomalli on tullut käyttöön Korkeimman oikeuden ennakkopäätöksen kautta. Senkin tarkoitus on turvata lesken asema, vielä enemmän kuin testamentilla on mahdollista.

Tämän avioehdon vaikutus on,

- että leski pitää omansa. Siitä ei mene perintöveroa.
- ja saa puolet ensin kuolleen omaisuudesta avio-oikeuden nojalla, josta myöskään ei mene perintöveroa ensin kuolleen jälkeen. Siltä osalta perintövero tulee maksettavaksi vasta lesken kuoltua.
- jos leski on kuluttanut avioehdolla saamaansa, omaisuuden määrä on vähentynyt, siltä osalta perintövero jää pois.

Avioehto on jätettävä rekisteröitäväksi sen paikkakunnan maistraattiin, jossa jommallakummalla sopijapuolella on asunto ja koti. Avioehdon voi viedä maistraatin kansliaan itse, sen voi toimittaa sinne lähettämällä välityksellä tai sen voi lähettää postitse.

Tarvitsee vain toimittaa asiakirja kansliaan ja pyytää avioehdon rekisteröimistä.

Maistraatti laatii asiasta pöytäkirjan. Avioliiton aikana tehty avioehto astuu

voimaan sinä päivänä, jona se annetaan maistraattiin. Maistraatti ei tutki avioehdon pätevyyttä vaan ainoastaan rekisteröi asian.

AVIOEHTO

Me allekirjoittaneet aviopuolisot sovimme, että liittomme purkautuessa kuolemaan, vainajalla ei ole avio-oikeutta lesken omaisuuteen, mutta leskellä on avio-oikeus ensiksi kuolleen omaisuuteen.

Helsingissä kuuta 2018

MN
(010248-518C)

NN
(221145-498V)

Todistavat:

(020188-765F)

(171189-836H)

Kuva: Matton

Maistraatti rekisteröi avioehdon.

